

систем підтримки прийняття рішень в особливих ситуаціях. *Східно-український журнал передових технологій*. 2009. № 5. С. 18-21.

2 Морозов А. О. Шлях від АСУП до ситуаційних. *Математичні машини і системи*. 2008. С. 82-107.

3 Шубін І. Ю. Методи та моделі побудови інтелектуальних адаптивних гіпермедіа систем. *Східно-український журнал передових технологій*. 2012. № 3. С. 11-13.

4 Інтелектуальні системи : навч. посіб. / В. В. Литвин, В. В. Пасічник, Ю. В. Яцишин. Львів, 2009. 406 с.

5 Системи підтримки прийняття рішень на основі якісних методів у сфері надання послуг з автоперевезень: монографія / Гуца О.М., Овсюченко Ю.В., Якубовська С.В. Харків, 2017. С. 146-153.

6 Каратаєв О.А., Шубін І.Ю. Проблеми повторного використання знань при проектуванні програмних систем. *Сучасний стан наукових досліджень та технологій в промисловості*. 2023. № 2(24). с. 25-34. DOI <https://doi.org/10.30837/ITSSI.2023.24.025>.

7 Karataiev O., Sitnikov D., Sharonova N. A Method for Investigating Links between Discrete Data Features in Knowledge Bases in the Form of Predicate Equations. *CEUR Workshop Proceedings*, Vol-3387. 2023. p. 224-235. url: <https://ceur-ws.org/Vol-3387/paper17.pdf>.

Кас'яненко А. І., Шанідзе Н. О.,

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ КОНФЛІКТНОЇ ПОВЕДІНКИ

GENDER CHARACTERISTICS OF CONFLICT BEHAVIOR

Конфлікти є невід'ємною частиною нашого життя з давніх давен. У різні часи завдяки конфліктам створювались та зникали цілі держави, вони могли

охоплювати цілі континенти. Конфлікт є дуже вагомим рушієм, який може сильно впливати не лише на долю людини, а й на долю її оточення. Мабуть саме тому, людство завжди мріяло створити світ у якому всі ю жили дружно, й конфліктів не було б взагалі. Питанням вирішення конфліктів, їх розв'язанню та запобіганню їх виникнення присвячено дуже багато праць філософів, психологів, соціологів, економістів, політологів та науковців з інших галузей. Дослідження особливостей конфліктної поведінки присвячені науковій праці як вітчизняних так і зарубіжних вчених: О. Богач, В. Бурлачук, Л. Ємельяненко, Л. Коберник, Н. Непомняща, Н. Пов'якель, Н. Сергієнко Т. Титаренко, К. Хорні та багато інших.

Через збільшення в сучасному світі складності як організаційних так і міжособистісних структур та соціальних зв'язків, значно збільшився й рівень конкуренції, що неодмінно впливає на кількість та різноманітність конфліктів. Конфлікти сьогодення збагатилися змістом завдяки пандемії коронавірусу, що стртувала наприкінці 2019 року та повномаштабному вторгненню в Україну 24.02.2022 року. Адже всі ці події впливають як на стан організації суспільства та соціальних відносин, так і на психічний стан людей, на життя людини як особистісне, так і суспільне.

Сам термін конфлікт перекладається як зіткнення. Під цим терміном розуміють зіткнення інтересів, протилежних поглядів, ціле, позицій. Конфлікт виникає тоді, коли люди розуміють, що при збереженні ситуації в тому стані в якому вона знаходиться в даний момент, їхні інтереси, погляди та цілі не будуть задоволені. В залежності від того, який зміст, характер та спрямованість мають дії в конфліктній ситуації, вона може розгортатись, загострюватись або ж взагалі вирішуватись.

Незважаючи на всі негативні сторони, конфлікт – це необхідна складова соціального життя людини. Вважається, що безконфліктного розвитку соціальних систем не існує, і саме конфлікт виступає одним з рушіїв соціального прогресу. Конфлікт завжди містить у собі елемент невизначеності (невідомо, що і як буде далі), через що виникає емоційна напруга. Щоб

подолати розбіжності, люди вступають у відкриту конфліктну взаємодію, в процесі якої вони одержують можливість висловлювати різні думки, виявляти більше альтернатив при ухваленні рішення – саме в цьому і полягає важливе функціональне значення конфлікту [1].

Говорячи про поведінку в конфлікті важливо зазначити, що вона залежить від об'єктивних умов протікання конфлікту, та соціальних характеристик конфліктних сторін. До об'єктивних умов протікання конфлікту зазвичай відносять сили сторін, наявність союзників та їх сили, матеріальні та інші ресурси, якими можуть володіти сторони конфлікту, а також співвідношення їх сил. До соціальних характеристик відносять приналежність до тієї чи іншої групи, статус, та гендерні відмінності. Гендерні відмінності в конфлікті – це відмінність в поведінці людини, яка пов'язана з статевою приналежністю до того чи іншого гендеру учасників конфлікту. Вони в свою чергу зумовлені різницею в інтересах, поглядах та цінностях до вирішення конфліктної ситуації.

Виокремлюють основні соціально-психологічні тенденції, що проявляються в конфліктній ситуації у чоловіків та жінок. У чоловіків здебільшого це прагнення до авторитарності та самоствердження, більш стримана поведінка, схильність до агресії та ризику, нестримність у виборі мовних засобів, менший прояв емпатії ніж у жінок. Жіноки навпаки, характеризуються здебільшого більш високим рівнем емпатії, емоційністю, меншим проявом агресії, інколи можуть використовувати більш м'який підхід до вирішення конфлікту, та використовувати дотики та сміх. Також жінки володіючи кращою емпатією вміють краще визначати стан іншої людини та завдяки цьому вміють краще впливати на свого співрозмовника. Жінки часто відрізняються терплячістю, та намаганнями дійти до компромісного вирішення конфлікту.

До основних соціально-психологічних тенденцій, що проявляються в конфліктних ситуаціях, психологи відносять наступні показники «чоловічих» і «жіночих» образів: чоловіки надають більшого значення перемогам,

домінуванню над іншими людьми, ніж жінки, що виявляється в їх авторитарній поведінці і в прагненні до постійного самоствердження; жінки менш схильні до ризику; чоловіки в конфлікті поводяться більш стримано, а жінки повніше виявляють свої почуття та емоції, в них раніше виникає потреба поділитися своїми переживаннями, вони більш емпатійні, в ділових переговорах та інтимних розмовах ставлять більше питань, частіше використовують повтори, висловлюють сумнів або заперечення щодо своїх висловлювань; щоб пом'якшити нав'язування своєї думки і виразити хоча б мінімальну підтримку партнеру, вони також частіше, ніж чоловіки, використовують дотики, посмішки і сміх; впливаючи на інших, жінки частіше використовують привабливість, намагаються краще зрозуміти співрозмовника [2]. Отже, можна побачити суттєву різницю в поведінці учасників конфлікту в залежності від їх гендерної приналежності. У чоловіків та жінок відрізняються підходи, погляди, інтереси та самі цілі спілкування й звісно відрізняється цінність сприйняття самого конфлікту, а також стратегії поведінки в ньому.

Було доведено, що чоловіки, на відміну від жінок, меш гнучкі та більш ригідні у конфліктних ситуаціях, а також їх прогнозуванні, розв'язанні та упередженні. Жінки ж в свою чергу більш гнучкі, краще вміють маніпулювати емоційними станами свого супротивника та легше вирішують конфлікти.

Отже, конфлікт був є і буде невід'ємною частиною суспільства та його рушієм. Існують різноманітні умови та чинники впливу на конфліктну ситуацію, одним з яких є стать учасників конфлікту. В конфліктній ситуації у чоловіків та жінок дуже часто відрізняються поведінка, інтереси, погляди та цінності. Це в свою чергу впливає й на шляхи вирішення конфлікту, стратегії поведінки і звісно ж наслідки. Жінки і чоловіки мають певні відмінності спілкування та розв'язання конфліктів, оскільки вибір особистістю стратегій поведінки може визначатися багатьма психологічними факторами.

Список використаних джерел

1 Богач О. В. Гендерні особливості вибору стратегій поведінки в

конфліктах студентами. *Психологія: реальність і перспективи*. 2015. № 5. С. 22 - 29.

2 Вітюк Н. Р. Гендерні особливості поведінки учасників конфліктних ситуацій. // *Зб. наук. праць: філософія, соціологія, психологія*. Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ. 2008. Вип.13., Ч.1. С. 73-83.

Кладка Д. В.,

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
м. Харків, Україна

Бірюкова М. В.,

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

СПЕЦИФІКА РОЗВИТКУ БЛОГОСФЕРИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Е-КОМЕРЦІЇ

SPECIFIC DEVELOPMENT OF THE BLOGOSPHERE IN CURRENT CONDITIONS OF E-COMMERCE

Зростання обсягу блогосфери протягом останніх десятиліть пов'язане не лише з поширенням та зростанням доступності потрібних для користування нею технічних засобів, але також із зростанням соціальної ролі блогосфери в комунікативних процесах, що проходять в мережі Інтернет та реалізуються лише за допомогою Інтернет-технологій. Однією з активних засобів соціальної взаємодії в Інтернеті стали блоги як інструменти е-комерції.

Електронна комерція – це технологія цифрової економіки, яка суттєво впливає на сучасні бізнес-моделі, організаційні процеси й сферу споживання, змінюючи наявні та створюючи нові форми споживання й так трансформуючи повсякденні споживчі практики. Коли всі дії у сфері електронної комерції (замовлення та оплата, виконання замовлення, доставка клієнтам) здійснюються за допомогою цифрових технологій, можемо говорити про нову споживчу практику, яка була незнайома пересічному споживачеві декілька десятиріч тому (а для значної частини населення Землі, яка не має доступу до інтернету,